

hovedsagelig fordi jeg ønsker, at den fattige Befolkning maa faa Midler i Hænde til at kunne benytte den Ret, Loven hjemler den fattige som den rige, nemlig at de maa selv sørge for deres Børns Undervisning; men denne Ret er kun en Ret paa Papiret for den fattige, naar man ikke giver ham Midler i Hænde til, at han kan sørge for, at Børnene blive underviste i en Skole, der har hans Sympati. Det ærede Medlem mente, at Friskolen en Gang har haft Betydning som Vækkelsesskole, men at den i Fremtiden ikke vil have denne Betydning. Deri tror jeg, det ærede Medlem tager fejl. Det er jo dog en Kendtgerning, at de nyere Ideer paa Skolevæsenets Omraade, de nyere Synsmaader paa Undervisningsomraadet osv. ikke ere komne fra den private Skole, og jeg tror, at jo mere den offentlige Skole bliver garderet, jo mere den bliver grundmuret fra Statens Side med Penge og desl., jo mere Brug er der for at have et oplivende Element, et konkurrerende Element paa Skolevæsenets Omraade, som kan bidrage til at finde ny Synsmaader og holde Liv i Undervisningsspørgsmaalene. Jeg tror, at Friskolen ikke blot har haft overordentlig Betydning, men at den i Fremtiden maaske vil faa endnu større Betydning. Forholdene, saaledes som de udvikle sig, ville sikkert føre med sig, at der bliver langt større Trang i Befolkningen til den private Skole, end der hidtil har været. Den ærede Rigsdagsmand mente, det var en Gave til Gaardmændene. Ja, de Gaardmænd kan han nu en Gang for sin Død ikke udstaa. Han mener, at det er Gaardmændene, der sidde med Flertallet i Sogneraadene, og at det altsaa er i Gaardmændens Hænder, det ligger, hvorvidt Friskolen skal faa disse Penge eller ej; men jeg nærer ikke en saadan Frygt for Gaardmændene. Jeg har ogsaa siddet i Sogneraadene sammen med Gaardmænd, og jeg har ikke mærket, at der har været Uvilje mod Privatskolerne. Det kan være, at der er enkelte Sogneraad, hvor der er en saadan Uvilje, men den findes da lige saa vel hos Husmændene som hos Gaardmændene. Det afhænger ikke af, om vedkommende er Husmand eller Gaardmand, men det er langt mere afhængigt af, i hvilket Forhold man staar til den Retning, der har stiftet den private Skole. Men det ærede Medlem vil jo ogsaa af den næste Sag paa Dagsordenen se, at der er Spørgsmaal om en ny kommunal Valgret, og jeg synes, at det maa trøste det ærede Medlem, at der

altsaa er Chance for, at Kommunalbestyrelserne ville blive sammensatte paa en anden Maade. Jeg ved ikke, hvorfor det ærede Medlem ryster saa tvivlende paa Hovedet. Der er dog virkelig et saadant Forslag paa Dagsordenen. Om det ærede Medlem tror, at der ikke kommer noget ud deraf, er jo en Sag for sig; men det ærede Medlem kan dog se, at der fra dette Tings Side ogsaa gøres noget for at sammensætte Sogneraadene paa en anden Maade. Jeg synes derfor ikke, at det ærede Medlem burde modsætte sig, at Friskolerne fik dette lille Tilskud, og det er jo — jeg gentager det — et meget beskedent Tilskud. — Jeg syntes næsten, at det bedrøvede det ærede Medlem, at jeg optraadte som Forsvarer for Kjøbenhavn. Det ærede Medlem plejer jo ikke at se mig som Talsmand for Kjøbenhavn, og naar jeg saa en enkelt Gang gør mig til Talsmand derfor, saa er det ogsaa galt; det er vanskeligt at gøre det ærede Medlem tilpas. Det ærede Medlem ved jo, at mit Standpunkt i denne Sag har været, at jeg ikke finder, at der var nogen Grund til at berøve Befolkningen nogen Ret, fordi man indfører en ny Skolelov. Naar denne paalægger Befolkningen en Udgift af 1½ Mill. Kr. aarlig mere end hidtil til Skolevæsenet, synes jeg ikke, at der er nogen Anledning til at betage dem nogen som helst Ret. Nu har man betaget Befolkningen uden for Kjøbenhavn Retten til at udskrive Børn ved 13 Aars Alderen og staar nu i Begreb med at gøre det samme for Kjøbenhavns Vedkommende. Det ærede Medlem mente, at 800 Børn jo var et forsvindende Tal her i Kjøbenhavn, men jeg skal dog gøre opmærksom paa, at disse 800 Børn repræsenterer 800 Familier, idet vi vel kunne være enige om, at en Familie som Regel ikke vil komme i den Situation at kunne udskrive mere end eet Barn i 13 Aars Alderen af Skolen ad Gangen. Det er altsaa 800 Familiers Ret man aarlig indskrænker paa dette Omraade. Men jeg forstaar saa godt, at det ærede Medlem kan gaa med dertil, thi det staar jo i Forbindelse med det ærede Medlems Betragtning af, at det er Staten der har at befale, og Befolkningen, der har at lyde, og at det ikke gør saa nøje, hvad Befolkningen ønsker og kræver, men det, det kommer an paa, er Statens og Statsskolens Interesse.

R. Claussen: Den ærede Ordfører har jo nu oplyst os om, hvorfor Udvalget ikke har villet imødekomme min Henstil-